

Srba, Bořivoj

**Česká Teatrológická společnost 1998 : zpráva o činnosti výboru
Teatrológické společnosti v roce 1998**

*Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. Q, Řada
teatrológická a filmologická.* 2000, vol. 49, iss. Q3, pp. [149]-157

ISBN 80-210-2349-X

ISSN 1212-3358

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/114620>

Access Date: 03. 12. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

MISCELANEA

ČESKÁ TEATROLOGICKÁ SPOLEČNOST 1998

Zpráva o činnosti výboru Teatrológické společnosti v roce 1998

Na první výroční valné hromadě Teatrológické společnosti konané dne 7. 2. 1998 byl do jejího čela povolán nový výbor. Ten pracoval pod opětným vedením prof. Bořivoje Srby ve složení Mgr. Jaroslav Blecha, Mgr. Ondřej Hučín, doc. dr. Jan Hyvnar, dr. Ale-na Jakubcová, Mgr. Lenka Jungmannová, doc. dr. Věra Ptáčková, dr. Adolf Scherl a doc. dr. Jiří Štefanides.

Nově zvolený výbor zjistil hned při svém prvním zasedání, že dříve stanovené úkoly jsou relevantní i pro další postup společnosti při organizování a programování její činnosti.

V první fázi svého funkčního působení byl i tento výbor nucen část svých aktivit nadále soustředit k úkolům souvisejícím s dobudováním pevné organizační základny společnosti.

Výbor se proto již na své první poradě, konané po první výroční valné hromadě dne 1. 2. 1998, rozhodl pokračovat v náborové akci zaměřené k cíli rozšířit okruh řádných členů společnosti, především pak se usnesl znovu oslovit teatrology, kteří členství v ní dosud nepřijali. Zejména pak, aby byli znovu osloveni nejvýznamnější čeští teoretikové a historikové divadla, kteří do té chvíle zůstávali stranou divadelněvědné obce ve společnosti sdružené. Později, při zasedání dne 28. 5. 1998, bylo dohodnuto, že členové výboru vyzvou k účasti v Teatrológické společnosti i české teatrology žijící v zahraničí. Počet členů společnosti díky tomuto postupu zůstal i v roce 1998 v podstatě nezměněn: k 28. 5. 1998 se zaregistrovalo jako členové celkem 89 teatrologů. Někteří z dřívějších členů o členství již neprojeví zájem, postupně však počet členů neustále narůstal. Díky tomu členská základna se v tom roce v podstatě neproměnila. K 1. 1. 1999 bylo v členském rejstříku evidováno 116 členů, čili o 4 členy méně než v roce 1997. Ve skutečnosti měla společnost loňského roku 117 členů, jeden z kolegů, PhMr. Stanislav Bechyně, v roce 1998 zemřel. V prosinci 1998 přihlásila se k ní řada nových členů, vzhledem k pozdnímu termínu však byli odkázáni na to, aby podali své přihlášky až v roce 1999, a nemuseli tak zaplatit poplatek za pouhý měsíc svého členství.

V této souvislosti je však třeba zmínit se o tom, že na půdě společnosti se v lednu 1998 ustavilo speciální sdružení mladých teatrologů Symposium 2000. Vzniklo z iniciativy posluchačů oboru divadelní věda na Masarykově univerzitě v Brně, ale též za spoluúčinkování studentů Univerzity Karlovy v Praze, Univerzity Palackého v Olomouci a Vysoké školy múzických umění v Bratislavě, a představilo se poprvé dne 27. 11. 1997 na I. ročníku Symposia mladých teatrologů Divadlo a jeho výzkum na konci 20. století, konaném v Ústavu divadelní a filmové vědy brněnské univerzity. Sdružení si předsevzalo ustavit platformu, na níž by docházelo k potřebné výměně dosavadních zkušeností mladých teatrologů, a postupně připravovat další ročníky symposia.

Nový výbor po celé své funkční období pracoval poměrně systematicky podle předem určeného plánu a k jeho realizaci uskutečnil šest řádných porad (kromě porad dílčích svolávaných k řešení jistých konkrétních úkolů v rámci činnosti pracovních skupin, eventuálně jednotlivých pracovníků k těmto úkolům soustředěných). První schůze se konala — jak už řečeno — ihned po ukončení valné hromady dne 7. 2. 1998, další schůze pak ve dnech 27. 3., 28. 5., 18. 9., 30. 10., 27. 11. 1998 a 30. 1. 1999. Schůze se konaly v místnosti Kabinetu pro studium českého divadla v Divadelním ústavu. V průměru se zasedání výboru účastnily čtyři pětiny jeho členů (78,99 %), přičemž někteří účastníci (kol. Blecha, Hučín, Jakubcová, Jungmannová, Scherl a Srba) absolvovali beze zbytku všechny schůze. V té souvislosti je nutno konstatovat, že někteří z členů výboru projeví při plnění zadaných úkolů mimořádnou iniciativu (kol. Blecha, Hučín, Jakubcová, Scherl).

Kontakty s členskou základnou si výbor Teatrológické společnosti zjednával jednak skrze osobní vzájemná setkání jejích členů, eventuálně skrze konference a jiné kolektivní akce, jednak korespondenční formou. I v tomto období hlavním nástrojem informování členské základny o aktivitách výboru a vlastně jakýmsi organizačním pojítkem společnosti byl však zpravodaj oběžníkového typu, rozesílaný pod názvem Informační bulletin Teatrológické společnosti jednotlivým členům zhruba ve čtvrtletních intervalech. Z členů výboru měla na starosti vydávání tohoto čtvrtletníku Mgr. Jungmannová, hlavní zásluhu o jeho více méně pravidelné vycházení měl však Mgr. Hučín, zajišťující jej organizačně i autorsky, a samozřejmě jednotliví přispěvatelé. O jeho výrobu a distribuci pečovali rovněž pracovníci Divadelního ústavu.

Po celý rok svého účinkování potýkal se výbor Teatrológické společnosti s problémem nedostatku finančního zabezpečování své činnosti, a to otevřelo i otázku výše členských příspěvků. Po zvážení všech okolností, za nichž se činnost společnosti uskutečňuje — navzdory tomu, že se v české ekonomice stále výrazněji prosazují inflační trendy, což se ovšem projevuje i zvýšením výdajových nákladů na tuto činnost, výbor nicméně rozhodl — aby za stále se zhoršující sociální situace neodradil některé členy společnosti od účasti na její práci — neměnit původně stanovenou výši členských příspěvků (100,- Kč pro členy v aktivní službě, 50,- Kč pro příjemce důchodů a studenty).

* * *

Tak jako v prvním roce své existence i v roce druhém se činnost Teatrológické společnosti nadále soustředila k plnění úkolu tak říkajíc „mapovat“ dění rozvíjející se v oblasti české teatrologie. Nový výbor, nastoupivší do svého funkčního období 7. 2. 1998, hned na své druhé schůzi 27. 3. 1998 hodnotil práci vykonanou v uvedeném směru. Po obšírných debatách dospěl k názoru, že i za jeho působení bude nutno vydat obdobnou publikaci, jakou vydal výbor předchozí, brožuru Kdo je kdo v české teatrologii. Zpočátku se uvažovalo pouze o vydání doplňků původního slovníčku, které by aktualizovaly jeho obsah. Ukázalo se však, že vydat takový dodatek by bylo při množství úprav a doplňků neúčelné, proto již na úvodní „programovací“ schůzi dospělo se k rozhodnutí vydat původní slovník v nově upravené podobě kompletně znovu. Proto výbor členy Teatrológické společnosti znovu vyzval ke spolupráci a požádal je, aby do xerokopií již otištěných hesel sami uvedli všechny změny, které nastaly v uplynulém období, eventu-

álně opravili chyby původních verzí. Dále bylo rozhodnuto, že předseda Teatrologické společnosti osloví osobními dopisy významné teatrology, jejichž hesla se v první verzi slovníku nevyskytují, a pokusí se tak zajistit, aby informace o české obci divadelních teoretiků a historiků byly co možná kompletní. To se také stalo a některé nejkřiklavější absence podařilo se z nové verze slovníku díky vstřícnosti oslovených teatrologů odstranit.

Současně již na svém zasedání ze dne 27. 3. 1998 se výbor Teatrologické společnosti usnesl vydat i publikaci, která by — obdobným způsobem jako údaje o jednotlivých osobnostech teatrologické obce — soustředila a veřejně prezentovala i údaje o jednotlivých institucích, angažujících se v oblasti výzkumu divadla. V souvislosti s tím požádal o spolupráci na realizaci tohoto projektu i zmíněné instituce, a posléze byly získány informace o činnosti 15 z nich.

Pracemi na edici těchto publikací a redigováním údajů v nich obsažených byl pověřen Mgr. Blecha. Svůj úkol provedl Mgr. Blecha s velkým osobním nasazením, a díky tomu bylo možno na počátku roku 1999 členům Teatrologické společnosti i širší veřejnosti předložit obsažnou publikaci „mapující“ více méně komplexním způsobem oblast výzkumu divadla v České republice.

Publikace obsahuje 90 osobních hesel, která jsou převážně doplněna aktuálními údaji, a také kontakty do zaměstnání (adresy, telefony, faxy, adresy elektronické pošty a internetové adresy), a dále hesla 15 významných českých teatrologických institucí, u nichž je uveden profil, personální obsazení, charakteristika sbírkového a knižního fondu, vědeckovýzkumné práce, pedagogické činnosti, konečně i kontaktní adresy (opět včetně elektronické pošty a internetu). Je nutno na tomto místě konstatovat, že o vydání publikace se vedle kol. Blechy rozhodující měrou přičinil i tým jeho spolupracovníků z řad zaměstnanců Ústavu dějin divadla Moravského zemského muzea. Z dalších členů výboru se na vydání sborníku podílel významně Mgr. Hučín. Protože vydání slovníku naráželo zprvu na nedostatek finančních prostředků, požádal výbor některé instituce o sponzorství. Na sponzorství byl zainteresován nabídkou bezplatné inzerce a zlepšením informovanosti o jeho aktivitách např. Divadelní ústav, náklady na vydání byly nakonec částečně hrazeny ze sponzorského příspěvku brněnského nakladatelství Větrné mlýny.

Pokračovalo se i v opatřování soupisů vědecké, eventuálně kritické tvorby členů Teatrologické společnosti. K 31.12. 1998 poskytlo soupisy svých prací 25 osob. Jednotlivé podklady byly dodávány na disketách v různých formátech, avšak také jako strojopisy, které bylo nutno na počítači dodatečně přepisovat. Dodané soupisy však často postrádaly jednotnou formu, údaje v nich obsažené nebyly úplné, řada autorů nerespektovala předepsanou bibliografickou normu. Na redigování těchto údajů musel proto úkolem pověřený člen výboru Mgr. Blecha vynaložit velkou námahu, nicméně ve spolupráci se zaměstnanci Ústavu dějin divadla Moravského zemského muzea v Brně docílil toho, že zmíněné podklady byly posléze doplněny a v mezích možností sjednoceny. Písemně fixovány byly — a dnes jsou k dispozici — v textovém formátu editoru WORD 97.

Významnou součástí budované bibliografické báze Teatrologické společnosti tvoří také soupisy seminárních, diplomových a disertačních prací posluchačů českých vysokých škol, zabývajících se výzkumem divadla. Příslušné podklady pro vytváření této báze dodaly však zatím pouze Katedra teorie a dějin dramatických umění Filozofické fakulty UP v Olomouci (soupis je však doveden pouze do roku 1995) a Ústav divadelní a filmové vědy Filozofické fakulty MU v Brně (tento soupis je naproti tomu doveden až do

konce roku 1998). Bohužel až dosud zůstaly oslyšeny urgency, aby podobný soupis dala k dispozici také Katedra divadelní vědy UK, ač bylo zprvu ohlášeno, že na tomto pracovišti je podobný soupis vypracováván v souvislosti s přípravou oslav 650 let trvání této školy. Naproti tomu se Mgr. Hučínovi podařilo získat příslib děkanů DAMU a DF JAMU, že obohatí zmíněnou databázi soupisy prací vznikajících na jejich školách.

Problém zveřejnění a všeobecné dostupnosti námi shromážděných a zpracovaných bibliografických informací je však zatím vyřešen pouze částečně. Výbor Teatrológické společnosti původně zvažoval eventualitu vytvořit Bibliografické centrum pro teatrologický výzkum, a to ve spolupráci s Divadelním ústavem. Návrh na vytvoření takového centra iniciativně vypracovala členka výboru dr. Alena Jakubcová. Vzhledem k poměrně složitému mechanismu převádění textových dat do databází Divadelního ústavu (zde je využíván „KP-systém“) a nutnosti ověřování všech dat v takovém případě, jsme se však po obšírných a zčásti i kontroverzních debatách rozhodli v této fázi naší činnosti pro jiné řešení: usnesli jsme se, že jednak nabídneme teatrologům možnost získat bibliografii na disketě, jednak že ji uveřejníme ve stávající podobě na „www stránce“ Teatrológické společnosti, zřízené v rámci „www stránky“ Divadelního ústavu.

O způsobu prezentace údajů uložených v této databázi vedl stávající výbor obsáhlou diskusi také s ředitelem Divadelního ústavu. Dr. Ondřej Černý v té souvislosti poukázal na to, že Divadelní ústav v současné chvíli musí všechny své prostředky soustředit na podrobné zpracování časopisecké bibliografie, přičemž bibliografické zpracování článků vyšlých před rokem 1976 je teprve v počátcích. Stejně tak v počátcích je práce na počítačovém zpracování knižních publikací o divadle. Za této situace Divadelní ústav nemůže přejmout do své správy a kooperace úkol podchycovat bibliograficky též seminární, diplomové s disertační práce. Dr. Černý poukázal také k tomu, že pracovní nasazení Teatrológické společnosti v tomto směru je naprosto nezbytné. Právě on také doporučil k prezentaci shromážděných bibliografických soupisů využít internetu, kde by tyto údaje byly v jakési pracovní podobě k dispozici na „www-stránce“ Teatrológické společnosti. Náklady na užití internetu k tomuto účelu půjdou pak na vrub finančního hospodaření Divadelního ústavu.

V zájmu zajištění všeobecné informovanosti o aktivitách českých teatrologů a teatrologických institucí v oblasti výzkumu divadla přítomný výbor Teatrológické společnosti se intenzívně zabíral otázkou založení „web-stránky“ Teatrológické společnosti. Po značné námaze byla tato stránka nejen řešena koncepčně (autorem koncepce je Mgr. Hučín), ale posléze ke konci roku i zřízena. Stalo se tak díky pochopení vedení Divadelního ústavu, které umožnilo, aby se tato stránka stala součástí internetové stránky „www.czech-theatre.cz“, kterou spravuje Divadelní ústav a jejímž cílem je zprostředkovávat informace o nejruznějších divadelních aktivitách v České republice. „Web-stránka“ naší společnosti obsahuje — nebo bude obsahovat — jednak obecné informace (stanovy společnosti, její adresu, číslo účtu atp.), jednak informace o jednotlivých výstupech její činnosti (slovník Kdo je kdo v české teatrologii, bibliografické soupisy diplomových a disertačních prací atp.). Předpokládáme např., že zde kromě aktuálních informací bude pravidelně zveřejňován Informační bulletin, měly by se zde objevit texty přednášek vyslovených v rámci přednáškového cyklu společnosti, prezentace nových publikací jejích členů atd.

* * *

Usnesením ustavující valné hromady Teatrologické společnosti z 1. 2. 1997 byly jeho výbory zavázány uskutečňovat v průběhu svých funkčních období i vědecké konference, které by dále napomáhaly identifikovat vývojovou situaci v oboru teatrologie v České republice.

Za svého funkčního období se nový výbor ještě alespoň apostroficky vrátil k vědecké konferenci konané dne 7. 11. 1997 na půdě Divadelního ústavu a tematicky soustředěné k úkolu uspořádat „velkou“ Českou divadelní encyklopedii. Bylo konstatováno, že názory vyslovené na zmíněné konferenci se v redakčním týmu České divadelní encyklopedie setkaly s kladnou odezvou. Na základě podnětů z ní prýšticích byly pozměněny či upřesněny některé koncepční záležitosti i otázky postupu redakčních a autorských prací. Konference zároveň pomohla projekt uvést v obecnou známost, což redaktorům do jisté míry upevnilo půdu pod nohama. Projektu byl udělen grant Ministerstva kultury České republiky.

Ve svém vlastním funkčním období pak přítomný výbor Teatrologické společnosti připravil další zásadní vědeckou konferenci, kterou však tentokrát koncipoval tematicky mnohem širěji, než jak byla koncipována právě zmíněná vědecká konference v roce 1997. Ve smyslu pověření, jež mu v tomto smyslu výbor udělil, připravil dr. Adolf Scherl spolu s Mgr. Lenkou Jungmannovou jednodenní konferenci, jejíž tematické zaměření vyjadřuje i název „Nové metodologické přístupy ve vědách o umění a česká teatrologie“. Takto tematizovaná konference kladla si za cíl poukázat na momentální rozložení zájmu o nové metodologické proudy v české divadelní vědě, a přispět tak k vzájemné informovanosti badatelů z různých pracovišť o jejich aktivitách v této oblasti i o metodologických trendech, které u nás nejsou rozvíjeny, ač jinde přinášejí výsledky.

V té souvislosti byla všem členům Teatrologické společnosti zaslána výzva k účasti, kromě toho A. Scherl, L. Jungmannová a B. Srba ústně nebo písemně kontaktovali řadu osobností z oboru teatrologie i jiných uměnověd. Navzdory dlouhému vyjednávání některých z těch, které si organizátoři přáli vyslechnout jako referenty, výzvu odmítli nebo na ni nereagovali, na druhé straně se však sešlo tolik přihlášek k zásadním referátům, že přípravný komitét byl nucen požádat kandidáty vystoupení, aby své přihlášené referáty redukovali na pouhé diskusní příspěvky. K prezentaci na konferenci bylo přihlášeno na 20 příspěvků, jejichž sestava podle názoru výboru pokrývala podstatnou část problematiky, kterou se tato konference měla zabývat. K vystoupení na konferenci se přihlásili např. prof. Jaroslav Střítecký, doc. Ivo Osolsobě, doc. Zuzana Bakošová-Hlavenková, prof. Jan Císar, doc. Dana Kalvodová, dr. Ladislava Petišková, prof. Paul Trensky, dr. Adolf Scherl, doc. Jan Hyvnar ad. Po tematické stránce se většina přihlášených příspěvků přítom koncentrovala k otázkám strukturalistického odkazu, k divadelní antropologii, k historické poetice, k poměru naší teatrologie vůči některým novějším metodologickým směrům v zahraničí a k problémům mezioborové výměny metodologických podnětů v uměnovědách. Bohužel nepodařilo se však zajistit větší počet referátů, které by se zabývaly obecně estetickou a filozofickou stránkou této problematiky.

Vzhledem k náročnosti přípravy konference a k přehluštění programu akcí obdobného druhu se bohužel výboru, zvolenému 7. 2. 1998, v průběhu jeho funkčního období tuto konferenci uspořádat nepodařilo. Ukázalo se, že i z jiných, namnoze provozních důvodů bude možno konferenci uspořádat až pod egidou nového výboru 19. 3. 1999. Za

prostředí jednání konference byl opět určen sál Divadla v Celetné. Dr. Scherl, který za tuto část činnosti přítomného výboru zodpovídal, nicméně se zavázal, že se na dalších pracích spojených s touto konferencí bude nadále velmi aktivně podílet, a tuto svou misi se značným nasazením vykonával.

Své aktivity však na rozdíl od výboru minulého, který byl za nedostatečnou činnost v této oblasti vlídně, nicméně přece jen kritizován, přítomný výbor neomezil jen na přípravu právě zmíněné akce: rozhodl se vyvíjet — jak k tomu ostatně byl zavázán i celkovým programem Teatrologické společnosti — i rozsáhlou přednáškovou a naukově popularizační činností. Rozhodl se pořádat pravidelné přednášky (buď samostatně, nebo ve spolupráci s Divadelním ústavem), které by přinesly určitý vhléd do problematiky neaktuálnějšího výzkumu probíhajícího doma i v cizině v oblasti divadelní kultury. Za hlavní téma cyklu přednášek pro rok 1998 zvolil pak téma „Německy mluvící divadelnictví v Čechách a na Moravě“. V rámci takto koncipovaného cyklu, posléze obecněji pojmenovaného sloganem „Dějiny v diskusi“, uskutečnily se v průběhu roku 1998 z iniciativy Teatrologické společnosti tři přednášky. Dne 26. 3. 1998 přednášela v pražském Divadelním ústavu PhDr. Jitka Ludvová z Ústavu pro hudební vědu AV ČR na téma „Opera Nového německého divadla v Praze — Dějiny a osobnosti“. Přednáška byla zaměřena nejen na vytvoření základního dějinného obrazu Nového německého divadla, ale také na metodologickou problematiku výzkumu v této oblasti. Zájemci mohli rovněž nahlédnout do rozsáhlého pracovního textu Operního lexikonu Nového německého divadla, který je výsledkem práce dr. Ludvové. Další přednáška tohoto cyklu se konala v Divadelním ústavu 28. 5. 1998, a to na téma „Rakousko-československé divadelní vztahy mezi dvěma světovými válkami“. K této přednášce byla přizvána naše vídeňská kolegyně, univerzitní lektorka dr. Ursula Stambergová, která ve svém vystoupení položila důraz především na neznámá pro nás fakta o pracovních a politických limitech hostování rakouských divadelních umělců na česko-německých scénách. Dne 24. 9. přednášel pak na půdě Teatrologické společnosti v knihovně Divadelního ústavu německý literární a divadelní historik dr. Reinhard Meyer z Řezna. Tématem jeho vystoupení byla mnohohojnost německé kultury. Významný byl zejména metodologický aspekt jeho přednášky: Meyerovo pojetí německé kultury velmi konvenuje interkulturálnímu a internacionálnímu chápání dějin divadla, které se prosazuje i v české teatrologii.

Pro následující období bylo navrženo rozšířit tento přednáškový program společnosti i o cyklus prezentací domácí teatrologické literatury vydané českými nakladatelstvími v tom kterém roce. Dramaturgie těchto prezentací by měla věnovat zásadní pozornost ovšem jen kvalitní teatrologické produkci, nikoli memoárům a jiným polobeletristickým nebo beletristickým žánrům. První takovou prezentací by mělo být seznámení širší odborné veřejnosti s výstupy grantu prof. Evy Stehlíkové, týkajícího se základního výzkumu inscenací antických dramát na českých jevištích od roku 1989. Do budoucna se nabízí prezentace nových knih nakladatelství Pražská scéna a dalších, a také publikací vydávaných v rámci vědeckých aktivit českých vysokých škol. Svému nástupci výbor také doporučil, aby v dohledné době umožnil upozornit odbornou veřejnost na existenci internetového časopisu Yorick, který vznikl z iniciativy mladých teatrologů sdružujících se na platformě TS Symposium 2000.

I v roce 1998 projevila mladší vrstva teatrologů aktivitu v této oblasti práce. Táž skupina iniciátorů, která uspořádala I. symposium mladých teatrologů, uspořádala také

symposium i v roce 1998. Pro druhé setkání na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně, které se konalo ve dnech 19. a 20. 11. 1998, si mladí zvolili téma „Divadlo jako místo setkávání kultur“. Letošní příspěvky studentů a čerstvých absolventů oboru divadelní věda z Prahy, Brna, Olomouce a Bratislavy hovořily o smyslu dialogu divadelních kultur v dobách dřívějších i nyní, v době globalizačních tendencí, zamýšlely se nad tím, jak — a zda — je dialog (či konfrontace) v populaci dnešního multikulturálního světa reflektován v současném dramatu, zabývaly se připraveností diváka vnímat odlišnou divadelní poetiku a proměnami konkrétního textu v inscenacích rozličných divadelních kultur. Organizátoři i účastníci a hosté symposia s uspokojením kvitovali, že příspěvky měly vyspělou úroveň, stejně jako velmi živá diskuse. Konference byla bohatě navštívena.

* * *

Usnesením ustavující valné hromady Teatrológické společnosti byly výbory společností rovněž zavázány sledovat i situaci vyvíjející se v oblasti vysokoškolské přípravy generace mladých teatrologů na českých univerzitách.

Nový vysokoškolský zákon, který vstoupil v částečnou platnost již 1.7. 1998 a kompletně k 1.1. 1999, učinil tuto problematiku ještě aktuálnější. Vzhledem k jeho znění se již loni konstatovaný problém nedostatečného počtu graduovaných učitelů teatrologie jeví ještě závažnějším. Situace teatrologických pracovišť našich univerzit je přímo kritická, a to z hlediska vůbec udržení celého oboru, neboť ještě více než loni hrozí, že při novém akreditačním řízení, které proběhne ve smyslu požadavků nového vysokoškolského zákona do tří let, mohou některé ze stávajících vysokoškolských ústavů být akreditačního pověření zbaveny, anebo jim může být akreditační status snížen o jeden až dva stupně (např. na úroveň pouhého bakalářského studia). Výbor nemohl v této záležitosti mnoho podnikat, ale pokusil se alespoň znovu vyzvat celou teatrologickou obec k zvýšené péči o výchovu mladých divadelních vědců.

Jak známo, již od roku 1995 se z iniciativy brněnského Ústavu divadelní a filmové vědy pořádají pravidelná pracovní setkání pedagogů zmíněných školských teatrologických pracovišť z Prahy, Brna, Olomouce a k těmto setkáním bývají přizváni také kolegové z Bratislavy.

V průběhu roku 1998 se takové setkání — šlo již o čtvrté setkání tohoto druhu — konalo v Brně při příležitosti 2. symposia mladých teatrologů uspořádaného ve dnech 19.–20. 11. 1998 v Brně. I tohoto setkání zúčastnili se pedagogové, ale také studenti doktorské formy studia při katedrách a ústavech divadelní a filmové vědy z Prahy, Brna, Olomouce a Bratislavy. V několikahodinové debatě uskutečněné v knihovně Ústavu divadelní a filmové vědy FF MU hovořilo se znovu o aktuálních problémech oboru (otázky udržení akrediacie, proměny organizace vědeckého výzkumu a pedagogické činnosti, kreditní systém, systém doktorského studia, práce oborových komisí pro vědeckou výchovu atp.). Setkání se účastnilo na 14 pedagogů a větší počet posluchačů doktorského studia. Uspořádání příštího setkání tohoto druhu se ujali ochotně naši bratislavští kolegové; setkání se uskutečnilo v průběhu tohoto roku v Bratislavě na tamní Vysoké škole múzických umění.

* * *

Valnou hromadou z 1. 2. 1997 byl výbor Teatrológické společnosti také zavázán vyvějet i určitou činnost směřující ke sblížení členů společnosti na úrovni společenských styků. Hlasy, které zazněly na zmíněné 1. valné hromadě, volaly, aby byly na půdě společnosti pořádány besedy o divadle, aby společnost zprostředkovávala návštěvu divadel za zlevněné vstupné a aby eventuálně organizovala zájezdy do center divadelní kultury v České republice, popřípadě na jiná, z hlediska oborového zájmu zajímavá místa naší vlasti.

Pokud jde o oblast společenských styků členů Teatrológické společnosti, výboru se podařilo zorganizovat alespoň jednu, nicméně dosti významnou akci, umožňující členům navázat bližší přátelské kontakty. Tou akcí byl jednodenní výlet do Vídně, tematizovaný jako „procházka po stopách vídeňských divadelních aktivit“, spojená s návštěvou experimentálního představení Burgtheateru. Po složitých přípravách, záležejících v opatřování informací a v jednání se zainteresovanými stranami, bylo nutno výlet původně koncipovaný jako výlet dvoudenní pro cca 40 osob (součástí programu měla být i večerní beseda členů Teatrológické společnosti v příjemném prostředí moravského sklípku na moravsko-rakouských hranicích, přenocování v příhraničním pensionu a zhlédnutí famózní inscenace režiséra Einara Schleeffa Ein Sportstück podle hry Elfriede Jelinekové), vzhledem k velmi malému zájmu z řad členstva, a tím i nárůstu finančních požadavků kladených na jednotlivé účastníky zájezdu, redukovat program na jeden den, a zároveň dotovat výlet účastníčím se členům z prostředků Teatrológické společnosti. aby bylo možno výši ceny zájezdu zachovat na přijatelné výši. Nebylo také možno uskutečnit návštěvu původně avizovaného představení, neboť vedení Burgtheateru mezitím sňalo hru z repertoáru (místo plánované hry zhlédli účastníci zájezdu experimentální provedení Marlowova Edwarda II. v režii Clause Peymana na pobočné scéně Burgtheateru v Casino am Schwarzenbergplatz). Zájezdu se účastnilo 22 členů a z prostředků Teatrológické společnosti jim byl poskytnut příspěvek na vstupenku do divadla, která stála 330 šilinků, tj. 825,- Kč, ve výši 230,- Kč. Za čtyři členy, kteří na poslední chvíli svou účast na zájezdu vypověděli, byla společnost nucena uhradit náklady na zájezd i návštěvu divadla v plné výši.

* * *

I v tomto období výbor sledoval bedlivě též situaci vyvíjející se v oblasti společných zájmů české teatrologie a na obranu těchto zájmů vystupoval.

Pokud šlo o problematiku vztahující se k otázce chystané rekonstrukce a následného využití historické budovy divadla Reduta v Brně, tedy problematiky, k níž musel soustředit intenzivní pozornost již jeho předchůdce, výbor s uspokojením konstatoval, že účast Teatrológické společnosti v jednání o záchranu historické identity této památné budovy se ukázala jako produktivní: Rada města Brna, přihlédnuvši i k našemu vyjádření, rozhodla se pro pietní památkářskou rekonstrukci budovy při zachování jejího dosaďadního účelu.

Výbor Teatrológické společnosti obdržel v průběhu roku 1998 též žádost brněnských divadelníků o podobnou intervenci ve věci dotování rekonstrukce brněnského Janáčkova divadla. Protože mezitím Rada města Brna uznala naléhavost této rekonstrukce a vyčlenila ze svého rozpočtu potřebné prostředky, rozhodl se výbor v této věci se nadále neangažovat.

* * *

Výbor Teatrologické společnosti v průběhu svého funkčního období projevoval jistou iniciativu i v oblasti formování vnějších vztahů společnosti k jiným subjektům, s nimiž nás pojí společný zájem na rozvoji divadla a jeho teoretické reflexe, zejména však v zahraničí.

Tuto oblast činnosti výboru dostal na starost doc. Jan Hyvnar. Již na své schůzi dne 27. 3. 1998 výbor v té souvislosti konstatoval, že navázat kontakty se zahraničními partnery je mimořádně obtížné. Problémem nadále zůstává skutečnost, že se nám nepodařilo zjistit, jaké společnosti tohoto typu v zahraničí vlastně existují. Nové kontakty v uvedeném směru proto nebyly založeny, a úkol zůstal nesplněn. Zpráva o vzniku, která bylo již loni zveřejněna v bulletinu SIBMAS a v bulletinu FIRTu a dále na internetové síti, zůstává bez odezvy. Jediný kontakt v tomto směru navázal doc. Hyvnar při návštěvě prof. Jana Michalika, vedoucího Katedry divadelní vědy na Jagellonské univerzitě v Krakově. I tento kontakt se však týkal spíše školské problematiky než Teatrologické společnosti. Obdobné kontakty na své úrovni ovšem udržovaly s teatrologickými pracovišti v zahraničí i teatrologické ústavy a katedry v Brně a v Olomouci.

Bořivoj Srba